

Utdanningsplan for Lege i spesialisering (LIS 3) i nyresykdommer Sykehuset Telemark HF, Medisinsk klinikk, STHF

Organisering av utdanningsvirksomheten

Sykehuset Telemark HF (STHF) består av sykehus i Notodden, Skien, Porsgrunn og Kragerø samt DPS i Seljord, Notodden, Skien, Porsgrunn og Kragerø. Sykehuset Telemark har sentralsykehusfunksjon for Ca. 170 000 innbyggere og lokalsykehusfunksjon for 125 000 innbyggere. Spesialistutdanningen av leger svært viktig for STHF.

STHF tilbyr spesialisering nyresykdommer ved Skien sykehus og Notodden sykehus og disse sykehusene

Hensikt og målsetting

Utdanningsplanen gjelder for Lege i spesialisering (LIS 3) i spesialiteten nyresykdommer, Medisinsk klinikk, Sykehuset Telemark, i relasjon til spesialistutdanning i spesialiteten nyresykdommer. Utdanningen i nyresykdommer baseres på forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften).

Læringsarena i spesialiteten nyresykdommer.

Utdanningen vil foregå ved nyreseksjon i Skien og Notodden sykehuset medisinsk avdeling. Notodden medisinsk avdeling kan være læringsarena for de fleste læringsmålene i tillegg til felles indremedisinske læringsmålene, men at mange av læringsmålene ikke kan godkjennes før man også har jobbet en periode, minimum 1 år på nyreavdelingen i Skien pga grav for mengde trening.

LIS i nyresykdommer i Notodden må delta i internundervisningen fast.

Ved tjeneste på nyreavdelingen må LIS-legen ha minimum 6 måneder tjeneste på dialyseavdelingen Skien, og delta i nyrevakt med nefrolog som bakvakt.

LIS i Notodden må han minst 1 år minst 1 Skien før man går til 1 år sentralt (OUS/A-HUS) for å oppnå læringsmålene.

Medisinsk klinikk:

Medisinsk klinikk har ansvar for spesialisthelsetjenester i indremedisinske fag.

Nyreseksjonen Skien

Nyreseksjoen er en del av medisinsk klinikk. Seksjonen tilbyr spesialisthelsetjeneste for hele fylket.

Sengepost: Fagområdet nyresykdommer har siden oktober 2009 sammen med fagområdet hormonsykdommer disponert 9 av 26 senger på en sengepost som deles med kardiologi. Hovedtyngden av pasientene har nyresykdommer. Administrativt er

nyrefaget slått sammen med hjertesykdommer og hormonsykdommer i en felles avdeling (Avdeling A). Seksjonen tilbyr hemodialyse, plasmaferese og peritonealdialyse. Hoved-dialyseavdelingen ligger i Skien med satellitt-hemodialyseavdelinger i Kragerø, Rjukan, Notodden og Vinje. Ved intensivavdelingen disponerer medisinsk klinikk fem medisinske senger som benyttes til de pasientene som til enhver tid har behov for intensiv-medisinsk observasjon og behandling. Eksterne spesialister involveres i behandling ved intensivavdelingen etter behov. Nefrologene deltar i vurdering og behandling både i forbindelse med intermitterende dialyse og kontinuerlig dialyse.

Nyrepoliklinikk: Nyrepoliklinikken utreder pasienter med nyresykdommer, hypertensjon, nyretransplantasjon utredning og oppfølging av transplanterte pasienter. I tillegg er poliklinikken ansvarlig for oppfølging av hjemmedialyse (hemodialyse og peritonealdialyse). Vi har over 40 pasienter med peritonealdialyse. Seksjonen har ansatt tre sykepleiere i 100 % stilling en sykepleier i 40 % stilling som i samarbeid med legene har ansvar for pre-dialytisk informasjon og oppfølging samt organisering av nyreskole for pasienter og pårørende. Sykepleierne involveres også i oppfølging av transplanterte. Det gjennomføres årlig 20-30 nyrebiopsier. Biopsiene utføres ultralydveiledet av radiolog mens nefrolog/utdanningskandidat i nefrologi er til stede og vurderer biopsien i stereomikroskop.

Medisinsk avdeling, Notodden har lokalsykehusfunksjon for øvre Telemark. Vi har en sengepost med 25 senger, hvor det er innlagt pasienter fra alle indremedisinske spesialiteter, inkludert nyresykdommer. Vi har spesialister innenfor nefrologi (1-2), samt kardiologi, endokrinologi og gastroenterologi. Alle spesialistene er også spesialister i generell indremedisin. Vi har 8 LIS 2/3 stillinger innenfor de ulike indremedisinske spesialitetene, og de deltar i generell vaktberedskap. Overlegene dekker tertiærvakter generell indremedisin.

På Notodden har vi nyrepoliklinikk som driftes av nefrologer og nyresykepleier. Per juni 2025 er nyresykepleierstillingen ubesatt. Vi har ca 500 polikliniske konsultasjoner per år. Virksomheten innebefatter utredning og behandling av nyresvikt, kontroll av kronisk nyresvikt, transplantasjons-/donasjonsutredning og oppfølging etter transplantasjon/donasjon samt hypertensjon.

Hemodialyseavdelingen har 5 plasser, og per nå 11 pasienter. Vi holder åpent 6 dager i uka, og 2 kvelder.

Vi har også ansvar for hemodialyseavdelingen på Rjukan, hvor det er 6 plasser, og per nå 4 pasienter. Vi holder åpent 3 dager i uka. Nefrolog fra Notodden går visitt på dialyseavdelingen på Rjukan 1 dag per mnd, og konsulteres ellers ved behov.

Vi samarbeider tett med nyreavdelingen, Skien. Der er det nyrevaktberedskap 24/7, og mulighet for overflytning av pasienter til nyreavdelingen ved behov for f.eks nyrebiopsi, akutt dialyse, plasmaferese og PD-behandling. Vi har inntil nylig hatt oppfølging av PD

pasienter også på Notodden, men pga mangel på PD-sykepleier pt, blir dette gjort i Skien. Vi har som mål å starte opp igjen med dette tilbudet.

Nefrologer og LIS 3 nyre deltar i ukentlig internundervisning sammen med nefrologene i Skien. Her gjennomgås alle læringsmål for LIS3 nyresykdommer systematisk etter fastlagt mønster. I tillegg kommer undervisning i generell indremedisin lokalt på Notodden, hvor også nyremedisinske temaer inngår, to x 45 minutter per uke.

På medisinsk avdeling Notodden vil man kunne få gjennomført alle FKM-læringsmålene for del 2, og de fleste FIM-målene for del 2. For å få alle FIM-målene er det nødvendig med kortvarig (1-2 uker) hospitering til lungeavdelingen og hematologisk avdeling i Skien. Dette blir det tilrettelagt for i løpet av de første 2-3 årene av tjenesten. Mange av læringsmålene for nyremedisin kan gjennomføres på Notodden, men enkelte må gjennomføres og godkjennes på nyreavdelingen i Skien. Dette gjelder N16-N19, N21, N23, N24-31, N40-44. Utdanningskandidaten må også ha tjeneste ved OUS/AHUS, se under beskrivelse fra Skien.

Organisering og gjennomføring av utdanningsløpet

Seksjonen har 5 nefrologer i 100 % stilling. Det er for tiden to LIS 3 ansatt i nyreseksjonen og har status som B-grens kandidater i nyresykdommer.

Det er organisert seksjonert vaktordning for nyreseksjonen med 6-delt hjemmevakt som også inkluderer B-gren LIS. I tilfelle vakthavende ikke er ferdig spesialist i nefrologi har man en navngitt nefrolog som bakvakt. Deltagerne i nyrevakta går ikke sekundær-/tertiærvakt. LIS 3 i nyresykdommer deltar i nyrevakta. B-grenskandidatene og øvrige LIS deltar også i poliklinisk virksomhet ut fra en individuell kompetansevurdering med kontroll av alle typer pasienter. Det er alltid tilgjengelig spesialist for supervisjon under poliklinikkjeneste.

LIS legen i Skien har mulighet til å rotere 2 ganger per år til ulike indremedisinske seksjoner. Ved Sykehuset Telemark HF kan du gjennomføre de fleste læringsmål i Nyresykdommer med unntak av læringsmålene for nyretransplantasjon de første 8 ukene. Disse foregår kun ved Rikshospitalet og nyrebiopsimøte. For å få bedre volum av pasienter og bredde på diskusjoner rundt pasientene, samt for å oppnå fullstendig læringsmålene 5,6,7,35, 39, 40 og felles kompetansemoduler 13, 59 og 60 skal LIS rotere sentralt etter beslutning av Regionalt Rotasjonsråd i spesialiteten i Nyresykdommer. LIS-2 lege skal rotere i 9 måneder enten ved OUS-Ullevål eller ved AHUS og 3 måneder ved OUS Rikshospitalet for å oppnå læringsmålene i nyresykdommer som ikke oppnås fullstendig ved Sykehuset Telemark HF. Rotasjonen må komme sent i utdanningsforløpet og det forutsettes sammenhengende sentral tjeneste.

Tilrettelegging for læringsaktiviteter og supervisjon

LIS 3 deltar i pasientbehandling ved seksjonen. Det tilstrebes at man skal ha god mulighet for supervisjon fra ansvarlig overlege både ved postarbeid, vaktarbeid og poliklinisk aktivitet. Utdanningskandidat i nyresykdommer har sin hovedarbeidsplass ved Medisin 3 der seksjonen har sine pasienter. Ut fra kvalifikasjoner kan utdanningskandidaten også delta i nyrevakt. I løpet av tjenestetiden har utdanningskandidaten også tjeneste ved dialyseavdelingen i tillegg til poliklinisk oppfølging av nefrologiske pasienter. Sykehuset Telemark har et sterkt fokus på supervisjon og veiledning av leger i spesialisering. I det daglige vil leger i spesialisering følges opp av fast ansatte spesialister som superviserer arbeidet både på sengepost, dialyse og poliklinikken. Det er satt av tid i tjenesteplanen slik at hver lege i spesialisering gjennomfører individuelle veiledninger en gang per måned og gruppeveiledninger 2 ganger per år. Supervisjonen og veiledningen fokuserer på å oppnå læringsmålene, følge og vurdere utdanningsplanen, blant annet anbefalte læringsaktiviteter (kurs, Prosedyrer).

Akademisk kompetanse og forskningsaktivitet

Det er en pågående forskningsaktivitet ved nyreseksjonen. Alle utdanningskandidatene har tilbud om å delta i forskning og det er også lagt opp til opplæring i forskningsmetodikk som en del av klinikkens internundervisning. Forskningsmessig samarbeider avdelingen med OUS Rikshospitalet og OUS Ullevål.

Sykehuset har et eget fagbibliotek der alle aktuelle tidsskrifter kan skaffes. Legene ved klinikken har tilgang til internett. Alle leger har PC på sitt kontor/arbeidsplass. Alle leger har tilgang til UpToDate via internett.

Utdanningsutvalg og utdanningsråd

Medisinsk klinikk har opprett utdanningsråd og eget utdanningsutvalg til hver spesialitet slik at fagmiljøene og LIS få anledning til å delta i prosessen og påvirke utdanningen. Hver spesialitet har utdanningsansvarlig overlege. Utdanningsansvarlig over i nyresykdommer har fast møte med andre utdanningsvalg overleger i nyresykdommer Helse Sør-Øst. Formålet med disse møtene er for å diskutere kvalitet, effektivitet og planlegger rotasjonen av LIS lege til sentraltjeneste.

Internundervisning

Undervisning i nyresykdommer avholdes hver onsdag i tidsrommet 11.30 – 12.30 på medisinsk møterom. Undervisningsansvaret går på omgang mellom seksjonens leger. Leger fra andre seksjoner samt sykepleiere fra dialysen inviteres også. Undervisningen tar sikte på å dekke og oppnå læringsmålene. Internundervisningen for generell indremedisin er organisert i forbindelse med morgenmøtene med 30 minutters innlegg hver tirsdag og onsdag i tidsrommet 08:00– 08:30. I tillegg settes det også opp undervisningsmøter der man hovedsakelig tar opp aktuelle kasuistikker torsdager i

tidsrommet 08:00 – 08:30. Undervisningen fordeles mellom seksjonene som har ansvar for å dekke de sentrale delene av sitt fagområde. Undervisningen fordeles på alle klinikkens leger. Seksjonen gjennomføre internundervisning i minimum 70 timer per år.

Felles kompetansemodul Felles kompetansemodul er læringsmål som skal oppnås i alle spesialiteter. For LIS del 2 og 3 inkluderer dette 24 læringsmål fordelt på områdene etikk, forebygging, forskningsforståelse, kommunikasjon, kunnskapshåndtering, kvalitet og pasientsikkerhet, lovverk, pasient- og brukermedvirkning, pasient- og pårørendeopplæring, samhandling, systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse. Ved STHF har vi et særskilt fokus på at alle leger i spesialisering får opplæring i forbedringsarbeid og kommunikasjon.